

Hoste is (nog) geen Bosman

HANS VANDEWEGHE

Leif Hoste moet volgens een Gents rechter zijn boete aan de UCI niet betalen. Maar om daaruit te concluderen dat het biologisch paspoort en de hele dopingbestrafning op de helling staan, is al te kort door de bocht. Neen, de zaak-Hoste is niet voor de dopingbestrijding wat de zaak-Bosman voor de transferreglementering was.

Eerst de feiten. Leif Hoste werd ruim na zijn carrièrestop in 2013 alsnog bestraft voor anomalieën in zijn bloedwaarden door de disciplinaire commissie van de Koninklijke Belgische Wielerbond. Die bloedwaarden werden door de UCI, de Vlaamse Gemeenschap en/of het Wereldantidopingagentschap WADA over de jaren heen verzameld in het zogeheten ABP, of Athlete's Biological Passport, vaak fout aangeduid als 'bloedpaspoort'. Hoste viel uit de lucht, betwistte de veroordeling, maar werd toch bestraft. Hij kreeg een boete van 300.000 euro (later herleid tot 150.000 euro) en een schorsing van twee jaar, maar hij was al gestopt.

Restte dus nog de boete en om daarvan helemaal af te geraken, had Hoste bij het Arbitragetribunaal voor de sport (TAS) in Lausanne moeten aankloppen. Dat is een hele dure affaire, omdat daar vooral advocaten zetelen die advocatenvergoedingen vragen en geen beroepsrechters zoals in België die daar geen aparte vergoeding voor mogen krijgen. Bovendien moet bij het TAS ook worden gepleit in het Frans of Engels en is vaak een lokale advocaat nodig, en zijn de vertaalkosten voor eigen rekening. De kostprijs begint bij 26.000 euro en daar had Hoste geen zin in, maar betalen deed hij ook niet.

Geen precedent

Toen de internationale wielerbond UCI de boete wilde innen, dagvaardden ze Hoste. Johnny Maeschalck en Kristof De Saedeleer van het bureau Van Landuyt en vennoten verweerden zich bij de burgerlijke rechtbank in Gent en die heeft op 2 april uitspraak gedaan: Hoste moet die boete niet betalen. Reden: hij heeft geen eerlijk proces gehad bij de KBWB. De rechtbank in Gent baseert zich op Artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) om Hoste vrij te spreken.

Het vonnis maakt bij een zogeheten 'marginale toetsing' van de rechtsgang bij de KBWB brandhout van het biologisch paspoort als veroordelingsgrond zoals dat bij Hoste is toegepast. Daarom is deze uitspraak in dit heel specifieke geval nog geen precedent. Het is niet omdat wordt verwezen naar het EVRM dat de zaak-Hoste nu ineens bepalend is voor alle veroordelingen voor foute bloedwaarden in heel Europa en dat ook pakweg in Rome de Gentse rechter wordt gevolgd. Met andere woorden: de zaak-Hoste is niet voor de dopingbestrijding wat de zaak-Bosman voor de transferreglementering was. Het

arrest-Bosman zorgde voor een revolutie in de voetbalwereld. Jean-Marc Bosman klaagde het bestaande transfersysteem aan, omdat FC Luik hem niet naar Duinkerke liet gaan. Het Europese Hof van Justitie zette het transfersysteem daarop op zijn kop, waardoor de macht van de clubs naar de spelers verhuisde.

In het Belgisch recht beperkt de rechtsmacht van de rechter zich tot de zaak die aan zijn oordeel wordt onderworpen. De uitspraak van de rechter heeft dus geen bindende kracht als precedent. Dit neemt niet weg dat een uitspraak van de rechter in belangrijke mate invloed kan hebben op andere zaken, zeker wanneer de rechtspraak ook door andere rechtscolleges wordt gevolgd. De kans dat de UCI in beroep gaat wordt daarom door specialisten als weinig waarschijnlijk geacht. Een bevestiging in beroep zou al wat meer juridisch stof tot voorbij de grenzen doen opwaaien.

De rechter in Gent noemt de bloedwaarden als aanwijzing voor mogelijk dopinggebruik niet voldoende betrouwbaar. Met alle respect, maar daar kent die man niks van

De rechter in Gent noemt de bloedwaarden als aanwijzing voor mogelijk dopinggebruik niet voldoende betrouwbaar. Gedurfde stellingen met alle respect voor de rechter, maar daar kent die man niks van. Dit belet niet dat aan het ABP als veroordelingsgrond meer dan één manco zit. Dat wees de zaak-Hoste meteen uit. Door deze krant geconsulteerde experts spraken elkaar finaal tegen: de ene vond het een duidelijk geval, de andere vond dat de vrijspraak moest gelden omdat er redelijke twijfel was dat er niks aan hand was.

Het ABP is een instrument dat wielrennen in 2005 invoerde en atletiek in 2009, later gevolgd door andere sporten zoals onder meer het Europees voetbal. In 2010 begon wielrennen met bestraffen en in 2012 werd in atletiek de eerste atlete uit competitie gehaald, een Russin. Wielrennen heeft inmiddels veertien straffen uitgesproken (waaronder Hoste), atletiek deed beter met negenenzeventig.

Theorie van de waarschijnlijkheid

Als de ad hoc afgenomen testen op urine en bloed werken als flitspalen, is het biologisch paspoort de trajectcontrole. Niet minder dan negen parameters worden in het ABP in kaart gebracht. Die waarden worden dan statistisch benaderd met de zogeheten Bayesiaanse formule. Die wordt ook gebruikt in de

► Leif Hoste in de Ronde van Vlaanderen van 2010. De ex-wielrenner moet nu toch geen monsterboete van 150.000 euro aan de UCI betalen. © BELGA

rechtspraak en past de wiskundige theorie van waarschijnlijkheid toe op de graad van geloof die men hecht aan een gebeurtenis. Met andere woorden: als de statistiek zegt dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de onderzochte bloedwaarden een normaal resultaat zijn, wordt de atleet aangeklaagd voor manipulatie van het bloed. Als de kans op fraude 99,9 procent is, zal het bloedprofiel nogmaals worden onderzocht door een panel van drie experts die dan een finaal oordeel moeten vormen.

Het ABP en de experts worden vaak gevolgd door de sportrechtbanken en door het TAS, maar het is duidelijk dat de burgerlijke rechtbanken minder

boodschap hebben aan termen als statistische waarschijnlijkheid.

Of deze zaak in de toekomst uitspraken op basis van foute bloedprofielen op de helling zet, is geen uitgemaakte zaak precies omdat dit extreem specialistische materie is. Als in het ene ABP de bloedmanipulatie zo in het oog springt, kan die in het andere ABP door de microdoses veel moeilijker te duiden zijn. De zaak-Hoste is wel koren op de molen van de critici die van bij de invoering beweerden dat het ABP hooguit kan worden gebruikt als een aanwijzing om een atleet grondiger te testen, maar niet als ultiem bewijs voor doping.